

Dub letní

objekt č. 03 | Moravské náměstí

Nacházíte se na Moravském náměstí, které svou rozlohou patří k největším náměstím v Brně. Kdysi se mu říkalo Lažanské, podle hraběte Lažanského. V roce 1946 bylo přejmenováno na Rudé a dodnes zde stojí socha rudoarmějce. Před vámi rostou dva majestátní duby letní – lidově nazývané křemeláky, obvod kmene každého z nich měří okolo čtyř metrů.

Dub letní, latinsky *Quercus robur*, se honosí úctyhodnou korunou, ve stáří tvořenou silnými uzlovitými větvemi. Korunu podpírá silný kmen s rozpukanou borkou. Kvete v květnu a jeho jehnědy mají žlutavou barvu. Žaludy dozrávají začátkem podzimu. Dubu letnímu se daří především v nížinách a pahorkatinách od západní Evropy až k Uralu, též na severu Afriky a Malé Asie. Roste v téměř jakémkoli typu půdy včetně písčité, daří se mu i na vlhkých hlinitých půdách. Má hluboké kořeny, které mohou tvořit spojení se spodní vodou, proto bývá častěji zasažen bleskem než jiné stromy. Je mimořádně odolný proti větru. Lépe snáší střídání podnebí než dub zimní. Jak od sebe tyto dva druhy rozeznat? Nejspolehlivějším poznávacím znakem je délka řapíku. Dub letní má oproti dubu zimnímu podstatně kratší řapík. Liší se také délkou stopky, na které rostou žaludy. U dubu zimního je zakrňelá a velmi krátká (dosahuje max 1,5 cm). Nejznámější rozlišovací znak – tzv. krátké a dlouhé kalhoty – je překvapivě značně nespolehlivý. Dub křemelák roste velmi pomalu a dožívá se vysokého věku. Za nejstarší žijící dub České republiky je považovaný Žižkův dub v Náměšti, který má více než 1000 let. Zkuste si jen představit, že byl svědkem událostí za vlády Přemyslovců!

Pevné, pružné a těžké dřevo tohoto stromu se používá například v nábytkářství a také na výrobu vinných sudů. Kůra dubu letního se využívá k léčení různých kožních onemocnění a vyrážek. Nejúčinnější je čerstvá kůra mladých stromů, rozpukaná borka starého stromu je považována za bezcennou, stejně jako kůra delší dobu skladovaná.

V Evropě byl posvátný dub tradičně pokládán za strom spravedlnosti, plodnosti a v některých kulturách byl spojován se vznikem života nebo se smrtí. Objevuje se v mytologii Germánů, Slovanů, Řeků i Římanů. Například pro mnohé severské národy byly žaludy důležitou součástí potravy. Takový dub vyprodukoval až pět tisíc semen ročně. Žalud se tedy přirozeně stal symbolem plodnosti. Dub byl pro svou neutuchající vitalitu i po takovém zasažení bleskem považován seveřany za strom zvolený Thorem, bohem hromu a blesku a králem bohů. Dnes je dub německým národním stromem a jeho větvicka je vyobrazena na některých německých euromincích. Podle keltského stromového kalendáře je dub stromem prvního jarního dne, 21.března. Lidé ve znamení Dubu jsou vytrvalí, ctižádostiví a mají silnou schopnost se prosadit. Bývají však náladoví a také někdy prchliví. Lidé Dubu potřebují žít svůj život naplno.